

Streszczenie rozprawy w języku polskim

Konsumpcja wyrobów tytoniowych, a w szczególności spalanych wyrobów tytoniowych przyczynia się do znacznej światowej śmiertelności, przekraczającej 8 milionów zgonów rocznie, według WHO. Jednocześnie rynek wyrobów tytoniowych dysponuje szerokim spektrum produktów. Na szczególną uwagę zasługują wśród nich cygara, których popularność gwałtownie wzrosła w latach 90. Pomimo tego ilość badań o zawartości pierwiastków toksycznych w cygarach i innych spalanych wyrobach nikotynowych pozostaje niewielka. W tej pracy uzupełniono tę lukę w analizie spalanych wyrobów nikotynowych poprzez oznaczenie wybranych potencjalnie toksycznych pierwiastków (np. As, Hg, Cd, Co, Ni) w cygarach, bidi, tytoniach fajkowych i papierosach. Zaproponowano również nowe podejście szacowania narażenia konsumentów wyrobów tytoniowych, będące modyfikacją metody szacowania narażenia konsumentów produktów spożywczych na toksyczne pierwiastki. Zastosowane modyfikacje, to np. uwzględnienie drogi narażenia przez układ oddechowy oraz skalę szkodliwości badanych substancji w formie inhalowanej (narażenie chroniczne – wynikające z uzależniającego charakteru produktów). Wykazano, że spalanie zaledwie 1 grama tytoniu dziennie może dostarczać do organizmu palacza dawkę potencjalnie toksycznych pierwiastków, która ma działanie kancerogenne. Wyniki te korelują z obserwowaną szkodliwością spalanych wyrobów tytoniowych.